

אוצרות התורה

בראשית

חובר ולוקט בס"ד

ע"י

אליהו חיים כהן

פניני

חכמה ומוסר
בשילוב מעשים ומשלים
מגדולי הדורות

הקדמה

יתברך היוצר וישתבח הבורא אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו הקדושה והנפלאה אשר אין קץ לגודל עומקה כמו שאמרו על הפסוק: "תורת ה' תמימה משיבת נפש" דכל כמה שנעמיק ונפרש את התורה, עדיין היא בגדר תמימה וסתומה וכאילו שלא פירשנו מאומה. וכפי שנאמר "ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים" (איוב י"א). וכידוע מה שאמרו רבותינו - שבעים פנים לתורה ובכל פן ופן שישים רבוא פנים (עי' בדברי הגר"א שה"ש ה, י).

הנה כתב רבי יהודה החסיד בספר "חסידים" (סימן תק"ל) הקב"ה גוזר על האדם כמה ספרים יכתוב, יש שגזר עליו ספר אחד, ויש שתיים ויש שלש, וכל מי שגילה לו הקב"ה דבר בתורה ואינו כותבה ויכול לכתוב, הרי זה גזול למי שגילה לו, כי לא גילה לו אלא לכתוב, וזהו שכתוב: "האלהים יביא במשפט על כל נעלם" כלומר שגורם שנעלם הדבר ההוא עכ"ד.

וכתב הגר"ח פלאג'י זצ"ל בספרו "תורת חיים" (מערכת ס' אות רט"ז): שא עיניך וראה מה שכתב בהקדמתו הגאון בעל ספר "הברית" דכתב כלשון הזה: ולא החדלתי מלכתוב בספר כי רוצה בעמו כן, וחייב כל אדם לכתוב כל דבר מדברי תורה, חכמה ומוסר, ואם לאו ענוש יענש, כמ"ש בזה"ק (סדר תזויע מו): דכמו שיש עונש למדבר לשון הרע, כן יש עונש בגין מלא טבא דאתי לידוי ויכיל למללא ולא מליל [-כן יש עונש בגלל מילה טובה שבאה לידו ויכול לומר ואינו אומר]. ובאמת אמרו אין הקב"ה מקפח שכר אפילו שיחה נאה, מכל שכן דברי תורה שהוא דבר נאה ומתקבל עכ"ד.

הרד"ק ז"ל בהקדמתו לנביאים ראשונים כתב: ועל כן נקראו החכמים "בעלי אסופות" לפי שאוספים דבריהם ודברי זולתם על ספר, להיותם לעד למשמר ולעולם למזכרת ויש להם שכר טוב בעמלם וצדקתם עומדת לעד עכ"ל.

מפתח

פרשת בראשית

- א חותמו של הקב"ה אמת
- ג מדוע מתחילה התורה באות ב' ולא באות א'?
- ד כל עניני העולם רמוזים בתורה
- ו מעשיהן של צדיקים ומעשיהן של רשעים מי עדיף?
- ח עונש האדמה רק לאחר חטא האדם מדוע?
- י "כל הרוצה לטעות יבוא ויטעה"
- י יצר הרע - מצוי בתוך האדם עצמו
- יב איך דיבר הנחש?
- יג אין הקב"ה מביא תקלה לצדיקים
- טו הסתכל בגי' דברים ואין אתה בא לידי עבירה
- יז כוחו של היצה"ר - בדמיון והטעיה
- כ קללת הנחש
- כב כוחו של היצה"ר רק כשפותחים לו פתח
- כה דרכו של יצה"ר ככלבי רומי
- כח אחוה אמיתית
- כט אפילו מלאך צריך זהירות מיצה"ר

פרשת נח

- לב דורשים את נח לגנאי, מדוע?
- לו במה תלויה המחלוקת לגבי צהר
- לז האם האירו השמש והירח בזמן המבול?
- לט כמה אוכל הכניס נח לתיבה?
- מא לשקר אין רגלים
- מד שליחות העורב
- מז היונה לעולם אינה מתעייפת בכנפיה

חסד

אי

נ"י

הגוף,
ובים,

עמים.

קה וחסד

צליח.

זת ואושר,

ה, אמן.

אפילו מלאך צריך זהירות מיצה"ר

**"ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים
מכל אשר בחרו" (ו, ב)**

פירש רש"י "בני האלהים" – בני השרים והשופטים, דבר אחר "בני האלהים"
הם השרים ההולכים בשליחותו של מקום אף הם היו מתערבין בהם.

מקור דבריו ב"ילקוט שמעוני" (אות תקפ"ב): שאלו תלמידיו את רב יוסף, מהו
עזאל? אמר להם כיון שעמדו דור המבול ועבדו עבודה זרה, היה הקב"ה מתעצב.
מיד עמדו שני מלאכים שמחזאי ועזאל ואמרו לפניו, רבש"ע, הלא אמרנו לפניך
כשבראת את עולמך "מה אנוש כי תזכרנו". אמר להם, ועולם מה יהא עליו?
אמרו לו, רבש"ע, היינו מסתפקין בו, [כלומר די במלאכים לבד]. אמר להם גלוי
וידוע לפני אם אתם שרויין בארץ היה שולט בכס יצר הרע והייתם קשים מבני
אדם. אמרו לו תן לנו רשות ונדור עם הבריות ותראה איך אנו מקדשין שמך.
אמר להם רדו ותדורו עמהן. מיד קלקלו עם בנות האדם שהיו יפות ולא יכלו
לכבש את יצרן. מיד ראה שמחזאי ריבה אחת ושמה איסטהר. נתן עינו בה, אמר,
השמעי לי. אמרה ליה, איני שומעת לך עד שתלמדני שם המפורש שאתה עולה
בו לרקיע בשעה שאתה זוכרהו. למדה אותו השם, הזכירה אותו ועלתה לרקיע
ולא קלקלה. אמר הקב"ה, הואיל ופרשה עצמה מן העבירה לכו וקבעוה בין שבעה
כוכבים הללו כדי שתזכו בהן לעולם ונקבעה בכימה [שם כוכב]. כיון שראו
שמחזאי ועזאל כך עמדו ונשאו נשים והולידו בנים הִינָא וְהִנָּא. ועזאל היה [ממונה]
על מיני צבעונין ועל מיני תכשיטין של נשים שמפתים את בני האדם להרהור
עבירה.

מיד שגר מטטרון שליח לשמחזאי ואמר לו, עתיד הקב"ה להחריב עולמו
ולהביא מבול לעולם. מיד עמד בבכי והיה מצטער על העולם ועל בניו, מה יעשו
בניו, ממה יאכלו אם העולם חרב, שכל אחד ואחד היה אוכל בכל יום אלף גמלים
ואלף סוסים ואלף שורים. בלילה ראו היוא והיא שניהם חלומו. אחד